

Om programmet

När vi fick i uppdrag att göra en serie om källkritik för dig som går på högstadiet visste vi direkt att vi ville göra program som "var på riktigt". Som handlade om källkritik så som du och dina kompisar möter den varje dag. Källkritik är annars inget nytt. Begreppet började man använda redan på 1800-talet och då handlade det ofta om att ge en annan bild av historiska händelser än den bild som makthavare och kungar ville sprida. Och kanske är det just därför vi ska vara källkritiska idag också? För att det faktiskt finns de som vill lura oss och vinkla det vi ser och hör till sin egen fördel.

I serien Källkritik följer vi Viralgranskarna under några av deras uppdrag. Det du ser i serien är en liten del av deras arbete. Om du skulle granska programmen källkritiskt skulle du upptäcka att det finns en hel del som serien inte visar; och några saker som inte riktigt skildras som det verkligen är. Varför då? Jo, för att man alltid behöver göra val när man gör en tv-serie, ett radioprogram eller skriver en text. Till exempel är vissa delar i programmet rekonstruktioner eftersom det skulle ta för lång tid att följa ett helt händelseförlopp med kameran. Och ibland arbetar Åsa och Emmelie på lite annat sätt än vanligt för annars skulle du som tittar mest få läsa mail eller lyssna på telefonsamtal istället för att se och höra vad de gör och hur de tänker. De val vi har gjort visar inget som inte är sant och inga val är gjorda för att lura dig som tittar, men kom ihåg - det alltid finns anledning att vara källkritisk.

SE, LÄS, SÖK, TÄNK innan du **DELAR**.

Källkritik – Tid och rum

Nyhetsbyrån Central European News sprider mycket osannolika nyheter. Hur kommer det sig att samma spektakulära bild kan användas till två helt olika nyheter? Hur fungerar arkivet Wayback Machine?

1. Vad gör en nyhetsbyrå?
2. Fundera på vilka för- respektive nackdelar som finns för exempelvis en dagstidning att använda sig av information eller bilder från en nyhetsbyrå?
3. Titta i några olika dagstidningar (gå till biblioteket eller använd tidningarnas nätupplaga) och uppskatta hur stor del av nyhetsflödet som kommer ifrån olika nyhetsbyråer. Kanske behöver ni först gå igenom hur man kan se om en nyhet kommer från en nyhetsbyrå.
4. Testa varandra! Plocka ett par nyheter var från fejkade nyhetssidor och ett par nyheter från några stora dagstidningar. Presentera för varandra i mindre grupper och se om ni kan avgöra vilka som är sanna. Gör ditt bästa för att lura dina kompisar.
5. Hur fungerar Wayback machine? Kan ni hitta någon sida att pröva där?